

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ВІДКРИТТЯ ВЛАСНОЇ СПРАВИ»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, другий (магістерський) рівень вищої освіти спеціальності Н6 Ветеринарна медицина
Код і найменування спеціальності	Усі спеціальності, крім D7 Торгівля
Тип і назва освітньої програми	Усі освітні програми, крім D7 Торгівля
Курс, семестр	2 курс, 4 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 3, Загальна кількість годин – 90, із яких: <i>Денна форма здобуття освіти:</i> лекцій – 16 год., практичних занять – 14 год. самостійна робота – 60 год. <i>Заочна форма здобуття освіти:</i> лекцій – 2 год., практичних занять – 2 год. самостійна робота – 86 год. Форма семестрового контролю – залік
Мова(и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра підприємництва і права
Контактні дані розробника (ів)	Викладач: Дем'яненко Наталія , к.е.н., доцент Контакти: ауд. 484 (навчальний корпус № 4) e-mail: nataliia.bredun@pdaa.edu.ua Сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/demyanenko-nataliya-vasylivna

МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ

Статус навчальної дисципліни	Міжфакультетська вибіркова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Дисципліни економічного циклу
Компетентності	Загальні: ЗК 7. Здатність до адаптації, творчості, генерування ідей та дій у новій ситуації, формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички
Результати навчання	РН 6. Демонструвати здатність до аналізу, адаптації та діяльності в нових ситуаціях РН 8. Демонструвати підприємливість у різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за її результати.

РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

ОК передбачає набуття загальних компетентностей та комплексу соціальних навичок (soft skills), притаманних сучасному фахівцю: здатність до абстрактного мислення, пошук та аналіз інформації, спілкування з представниками інших професійних груп, робота в науковому контексті, долучення до професійній діяльності тощо. Формуванню навичок soft skills в межах освітньої компоненти сприяють сучасні методи й прийоми навчання, де ведеться робота в команді, що мотивує здобувачів вищої освіти до ініціативності, креативності, уміння управляти конфліктами, діяти соціально відповідально та свідомо, самоорганізації, виховання потреби систематичного оновлення своїх знань для їх практичного застосування, формування умінь організаторської діяльності. Соціальні навички формуються також і під час проведення студентських наукових конференцій, участі у засіданнях гуртків, круглих столах, громадських заходах.

МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

навчити створювати і розвивати бізнес, перетворюючи ідеї на успішні проекти.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Підприємництво у ринковому середовищі
Тема 2. Бізнес-план у ринковій системі господарювання
Тема 3. Особливості розробки маркетинг-плану та аналіз ринку. Конкуренція в підприємстві
Тема 4. План виробництва продукції та надання послуг
Тема 5. Особливості реєстрації бізнесу
Тема 6. Інвестиційний план.
Тема 7. Фінансування та оподаткування підприємства
Тема 8. Підприємницькі ризики. Резюме. Презентація бізнес-плану.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ

Словесні методи (лекція, бесіда); наочні методи (моделювання професійних ситуацій, презентації, ілюстрування); практичні методи (виконання ситуаційних завдань, аналіз наукових джерел та ознайомлення з практиками роботи підприємців, конспектування), методи самостійної роботи (виконання вдома завдань самостійної роботи), методи формування пізнавальних інтересів (створення ситуації інтересу, ситуації новизни навчального матеріалу, метод використання життєвого досвіду, навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації), інтерактивні методи (кейс-метод; дискусії, диспути, мозковий штурм, інтерактивної взаємодії, тренінгові заняття, командні конкурси і змагання).

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання	Забезпечення об'єктивності оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом застосування накопичувальної системи нарахування балів оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожної теми освітнього компоненту впродовж семестру та достовірної фіксації результатів оцінювання у журналі обліку аудиторної навчальної роботи та завершується заліком із занесенням у відомість обліку успішності. Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання наведені
---	---

у Додатку до силабусу.

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

- щодо термінів виконання та перекладання	<p>Практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання. Кафедра на своєму засіданні приймає рішення про недопущення такого здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни та повідомляє про це директорат навчально-наукового інституту, шляхом подання витягу з протоколу засідання кафедри. Директор навчально-наукового інституту своїм розпорядженням не допускає здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який був не допущений до семестрового контролю з певної навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перекладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує директор навчально-наукового інституту за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною.</p>
- щодо академічної доброчесності	<p>Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності https://tinyurl.com/495jce7e, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті https://tinyurl.com/5er82vzc, Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у Полтавському державному аграрному університеті https://tinyurl.com/ydd5yvab</p>
- щодо відвідування занять	<p>Навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять згідно розкладу упродовж навчального року передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі. Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.</p>
- щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти	<p>На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані. Положення про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету https://tinyurl.com/md7ztn4</p>
- щодо оскарження результатів оцінювання	<p>Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувачу вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до директора навчально-наукового інституту, яку розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням директора інституту. Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов'язковою. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача. Результатом</p>

розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання і не змінюється або попередня оцінка знань здобувача вищої освіти не відповідає рівню досягнення результатів і здобувач заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до чинної в Університеті шкали оцінювання результатів навчання). За результатом апеляції оцінка результатів навчання здобувача вищої освіти не може бути зменшена

Стратегія оцінювання результатів навчання

Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення тем та курсу оцінюються у відповідності до форм поточного та семестрового оцінювання результатів навчання. Формами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є: опитування; виконання завдань на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи.
Форма семестрового контролю – залік.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Бізнес-планування. Курс лекцій навчальний посібник для здобувачів ступеня бакалавра за освітньою програмою «Економічна аналітика» спеціальності 051 Економіка / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Т. В. Обелець. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2025. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/74046>.
2. Бізнес-планування та управління проектами : навчальний посібник / П. Г. Ільчук, Р. В. Фещур, А. І. Якимів, І. В. Когут, Г. Й. Лучко, Д. І. Скворцов, С. В. Шишковський; за ред. П. Г. Ільчука. Львів : «Новий Світ-2000», 2025. 215 с.
3. Бізнес-планування підприємницької діяльності : навчальний посібник / М. М. Ільчук, І. А. Коновал, О. Д. Барановська. К. : НУБіП України, 2024. 246 с.
4. Бізнес-планування підприємницької діяльності: навч. посіб. / З.С. Варналій, Т.Г. Васильців, Р.Л. Лупак, Р.Р. Білик. Чернівці: Технодрук, 2019. 264 с. http://www.lute.lviv.ua/fileadmin/www.lac.lviv.ua/data/kafedry/Ekonomiky/Docs/2020_Biznesplanuvannja_pidprijemnickoji_dijalnosti.pdf.
5. Основи підприємницької діяльності : конспект лекцій / уклад. В. С. Кушнірук. Миколаїв : МНАУ, 2024. 78 с.
6. Чорній Б. І. Система бізнес-планування на підприємстві та її елементи // Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». 2024. №1. doi: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-1-9444>.

Допоміжні

1. Бізнес-планування та управління проектами : навчальний посібник / П. Г. Ільчук, Р. В. Фещур, А. І. Якимів, І. В. Когут, Г. Й. Лучко, Д. І. Скворцов, С. В. Шишковський; за ред. П. Г. Ільчука. 2-ге видання, доповнене та оновлене. Львів : «Новий Світ-2000». 2026. 240 с.
2. Македон В. В. Бізнес-планування : навчальний посібник. Економіка бізнесу. 2020. 185 с.
3. Світлична А. В., Дем'яненко Н. В., Передера Д. К., Кожевник Д. М., Кривошея Є. В. Роль бізнес-планування у відкритті власної справи та розвитку підприємства. Агросвіт. № 22, 2023. С. 120-126. URL: <https://nauka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/2411/2447>.
4. Світлична А. В., Дем'яненко Н. В., Вишар О. М., Сурнін К. А., Мазур К. О. Інноваційні бізнес-інструменти у діяльності торговельних підприємств як чинники підвищення ефективності їх діяльності. Агросвіт. 2024. № 22. С. 155-160. URL: <https://nauka.com.ua/index.php/agrosvit/article/view/4983/5027>.
5. Дем'яненко Н. В., Сень О. В., Єрохін В. І., Шаповал В. С., Брижаха І. І. Роль бізнес-планування як каталізатора розвитку соціального підприємництва. Інвестиції: практика та досвід. 2024. № 22. С. 176-180. URL: <https://nauka.com.ua/index.php/investplan/article/view/5013>.
6. Valentyna Aranchiy, Ilona Yasnolob, Nataliia Demianenko and all. Innovative approaches

to the management of commercial and economic activities of environmental enterprise («Spicy pack»). Journal of Environmental Management and Tourism, volume XI, Issue 7(47) Winter 2020 (Scopus).

Інформаційні ресурси

1. Бізнес в аграрній сфері Grow up: Agro. Дія.бізнес: веб-сайт. URL: https://business.diaa.gov.ua/education/biznes_v_ahrnii_sferi_grow_up_agro.
2. USF. URL: <https://usf.com.ua>.
3. Дія. Бізнес. URL: <https://business.diaa.gov.ua>.

Рекомендовані онлайн-курси

1. Дев'ять безкоштовних онлайн-курсів для бізнесменів-початківців: від бізнес-плану до експорту. URL: <https://shotam.info/9-bezkoshtovnykh-onlayn-kursiv-dlia-biznesmeniv-rochatkivtsiv-vid-biznes-planu-do-eksportu/>
2. Національна онлайн школа для підприємців. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/education/natsionalna-onlayn-shkola-dlya-pidpriemtsiv-zaproshuemo-biznes-vzyati-uchast-v-opituvanni>
3. Підприємництво. Власна справа в Україні. Онлайн-курси Prometheus. URL: https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+ENTREPR101+2016_T1.

**Реквізити
затвердження**

Затверджено на засіданні кафедри підприємництва і права протокол від «13» січня 2026 р. № 19

Додаток до силабусу

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (денна форма)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	Пітчінг бізнес-плану	
Тема 1. Підприємництво у ринковому середовищі	8	3		11
Тема 2. Бізнес-план у ринковій системі господарювання	8	3		11
Тема 3. Особливості розробки маркетинг-плану та аналіз ринку. Конкуренція в підприємстві	8	3		11
Тема 4. План виробництва продукції та надання послуг	8	3		11
Тема 5. Особливості реєстрації бізнесу	8	3		11
Тема 6. Інвестиційний план	8	3		11
Тема 7. Фінансування та оподаткування підприємства	8	3		11
Тема 8. Підприємницькі ризики. Резюме. Презентація бізнес-плану.		3		3
Разом	56	24	20	100

Шкала та критерії та оцінювання виконання завдань на практичних заняттях

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
6-8	Здобувач вищої освіти правильно виконав завдання на практичних заняттях, вміє пояснити методику розв'язання та зміст застосовуваного понятійного апарату. Вміє аргументувати свої думки, працює та дискутує зі здобувачами вищої освіти, генерує нові ідеї в сфері інноваційного підприємництва та управління стартап проектами. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання на високому рівні
3-5	Здобувач вищої освіти розв'язав завдання на практичних заняттях, але не спромігся аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату та методики розв'язання практичної роботи. Частково вміє аргументувати свої думки, працює та дискутує зі здобувачами вищої освіти, генерує нові ідеї в сфері інноваційного підприємництва та управління стартап проектами. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання на достатньому рівні
0-2	Здобувач вищої освіти неправильно виконав завдання на практичних заняттях, показав незадовільне знання понятійного апарату, або взагалі нічого не відповів по термінах з інноваційного підприємництва та управління стартап проектами. Що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
3	Вірно розкриті питання самостійної роботи; ЗВО демонструє розуміння сутності матеріалу, логічність та самостійність у його викладі; аргументовано обґрунтовує свою думку; відповідь містить обґрунтовані висновки. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання на високому рівні
2	Здобувач вищої освіти демонструє знання і розуміння основних положень питання самостійної роботи, але викладає матеріал не досить повно, не завжди глибоко і переконливо обґрунтовує свої думки; присутні помилки у мовленнєвому оформленні відповіді. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання на достатньому рівні
0-1	Здобувача вищої освіти демонструє поверхневі знання і розуміння основних положень питання; наявні суттєві помилки; висновки неповні. Що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання

Шкала та критерії та оцінювання пітчінгу бізнес-плану

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
	У презентації чітко висвітлено вплив і/або результати дослідження, включаючи висновки та результати. Слайди презентації були зрозумілими, читабельними та влучними. Здобувачі вищої освіти чітко відповідали на поставлені питання. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання на високому рівні
	У презентації висвітлено вплив і/або результати дослідження, включаючи висновки та результати. Слайди презентації були зрозумілими, читабельними та влучними, але здобувачі вищої освіти не чітко відповідали на поставлені питання. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання на середньому рівні
	У презентації не чітко висвітлено вплив і/або результати дослідження, включаючи висновки та результати. Слайди презентації були частково зрозумілими, читабельними та влучними. Здобувачі вищої освіти не чітко відповідали на поставлені питання. Що дає змогу оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання на достатньому рівні
	У презентації не висвітлено вплив і/або результати дослідження, включаючи висновки та результати. Слайди презентації були незрозумілими та нечитабельними. Здобувачі вищої освіти не чітко відповідали на поставлені питання. Що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни (заочна форма)

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти		Разом
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання завдань контрольн. роб.	
Тема 1. Підприємництво у ринковому середовищі			0
Тема 2. Бізнес-план у ринковій системі	50		50

господарювання			
Тема 3. Особливості розробки маркетинг-плану та аналіз ринку. Конкуренція в підприємстві			0
Тема 4. План виробництва продукції та надання послуг			0
Тема 5. Особливості реєстрації бізнесу			0
Тема 6. Інвестиційний план			0
Тема 7. Фінансування та оподаткування підприємства			0
Тема 8. Підприємницькі ризики. Резюме. Презентація бізнес-плану.			0
Разом	50	50	100

Шкала та критерії оцінювання виконання практичних вправ

Шкала оцінювання, балів	Характеристика критерію
46-50	Здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі завдання.
36-45	Здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час письмових відповідей, в основному розкриває зміст практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість завдань.
25-35	Здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість завдань.
0-24	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі завдання.

Шкала та критерії оцінювання виконання контрольної роботи

Вид завдання	Шкала оцінювання, балів	Вимоги до знань та умінь здобувачів вищої освіти
Теоретичне*	0-10	Несвідоме, механічне відтворення матеріалу зі значними помилками та прогалинами; судження необґрунтовані; недостатньо проявляється самостійність мислення. Відповідь містить стилістичні та граматичні помилки.
	11-20	Свідоме і повне відтворення матеріалу з деякими неточностями у другорядному матеріалі; виклад матеріалу достатньо обґрунтований, дещо порушено послідовність викладу. Відповідь стилістично та граматично правильна.
	20-25	Виклад матеріалу глибоко обґрунтований, логічний, переконливий. Відповідь містить власні приклади, що свідчить про творче застосування матеріалу. Відповідь стилістично та граматично правильна.

Максимальна кількість балів	25 балів	
Професійно-орієнтоване (практичне завдання)	0-10	Є помилки у кількісному аналізі результатів дослідження.
	11-20	Кількісна обробка результатів виконана правильно та за усіма показниками, проте є незначні стилістичні та граматичні помилки.
	20-25	Кількісна обробка результатів виконана правильно та за усіма показниками. Аналіз детальний та послідовний. Робота написана стилістично та граматично правильно з використанням професійних термінів.
Максимальна кількість балів	25 балів	
Всього	50 балів	

Примітка: 2 теоретичних питання